

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2025-02-25

Diarienummer:
SCN-2024-00876

Handläggare:
Sophie Jonneryd

Svar på initiativärende från Sofia Andersson (M), Edwin Hovemyr (C) och Leif Boström (KD) om fler, samlokaliserade familjecentraler

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** avslå initiativärendets första och andra att-satser med hänvisning till redan pågående arbete,
2. **att** besvara initiativärendets tredje att-sats i enlighet med föredragningen

Ärendet

Vid socialnämndens sammanträde den 28 november 2024 lämnade Sofia Andersson (M), Edwin Hovemyr (C) och Leif Boström (KD) in ett initiativärende om fler samlokaliserade familjecentraler, se bilaga 1. Det påtalas att kötiden för familjebehandling är oacceptabelt lång och att nämndens förebyggande arbete behöver bli bättre. En plan för hur köerna till familjebehandling kan kortas efterfrågas från förvaltningen. I ärendet lyfts att det omgående behöver utredas var det kan öppnas fler familjecentraler för att fler familjer ska få hjälp i tid, samt hur redan befintliga familjecentraler kan bli samlokaliserade med gemensamma ingångar.

Beredning

Ärendet har beretts av Stab SCF samt avdelning barn och ungdom insatser.

Föredragning

En familjecentral innefattar samverkan mellan mödrahälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och förebyggande verksamhet hos socialtjänsten. För att fullt ut fungera som en familjecentral krävs, precis som det redogörs för i initiativärendet, att samtliga verksamheter är samlokaliserade med en gemensam ingång.

Åtgärder för att utveckla arbetet med familjecentraler återfinns både i kommunens Mål och budget 2025 samt i aktivitetslistan för lokala HSVO Uppsala 2025. I Mål och budget 2025 och socialnämndens verksamhetsplan 2025 återfinns uppdrag 39, som syftar till att stärka kommunens tidiga insatser genom att förbättra familjecentralernas tillgänglighet, kvalitet och samlokalisering. För att stärka kommunens förebyggande arbete och skapa mer jämlika förutsättningar ska flera familjecentraler startas i kommunen. Lämpliga placeringar för ytterligare familjecentraler ska utredas tillsammans med Region Uppsala. Vidare ska samordningen och samlokaliseringen av mödrahälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst stärkas. Nämnden ska inom ramen för uppdraget arbeta för att berörda verksamheter samlokaliseras med familjecentralerna. Uppdraget omfattar kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden samt arbetsmarknadsnämnden. I aktiviteten för lokala HSVO Uppsala 2025 ingår att arbeta för att stärka tidiga insatser genom att utveckla tillgänglighet, kvalitet och samlokalisering i det familjecentrerade arbetssättet.

Förvaltningen är positiv till att utveckla arbetet med familjecentraler. Inom ramen för HSVO Uppsalas aktivitet och Mål och budget uppdrag 39 har en utredning påbörjats om samlokalisering och utökning av antalet familjecentraler för att säkerställa jämlik tillgång.

Eftersom vi ännu inte har möjlighet till samlokalisering i Uppsala, samarbetar vi idag med övriga aktörer genom ett familjeorienterat arbetssätt. Detta innebär att socialförvaltningens tidiga stöd är verksamt i öppna förskolans lokaler minst fyra timmar per vecka. Förvaltningen använder även dessa lokaler för att hålla föräldragrupper på kvällstid när den ordinarie verksamheten är stängd. För att möta invånarna i deras närområde lånar förvaltningen samtals- och möteslokaler i områden där familjecentralsliknande verksamheter bedrivs, exempelvis i Stenhagens skola. Förvaltningen hyr också lokaler i Bäcklösa två gånger per vecka för att möjliggöra möten samt för att kunna erbjuda råd- och stödsamtal. Från och med april 2025 kommer förvaltningen att ha egna samtalslokaler vid Liljeforstorg, nära den öppna förskolan och barnhälsovården. Senare kommer även arbetsmarknadsförvaltningens verksamhet "Svenska för invandrare" att finnas här.

Kötiderna till familjebehandling varierar över året. Vår, höst och vinter är det normalt två till tre veckors kötid. Från juni till slutet på augusti kan kötiden däremot vara sex till åtta veckor beroende på semestertider. Förvaltningen strävar alltid efter att nå familjer med rätt insats i rätt tid och om längre kötid uppstår kan förvaltningen upphandla familjebehandling externt. Under 2024 har det i rapporteringen av nämndens ej verkställda beslut rapporterats att skälet till att insatsen familjebehandling inte verkställts varit att det saknas plats. Vid en genomgång av ej verkställda beslut i december 2024 visade det sig att samtliga beslut avseende familjebehandling var felrapporterade. Skälen till att insatserna inte verkställts var handhavandefel i rapporteringen och handläggningen av ärendena och inte att det saknades plats.

Då förvaltningen, inom ramen för HSVU Uppsalas aktivitetslista 2025 och Mål och budget uppdrag 39, redan har påbörjat en utredning om samlokalisering och utökning av antalet familjecentraler för att säkerställa jämlik tillgång, föreslår förvaltningen att initiativärendets första och andra att-satser avslås.

Gällande den tredje att-satsen om att förvaltningen ska återkomma med en plan för hur köerna till familjebehandling kan kortas ned, anser förvaltningen att det besvaras i föredragningen.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet påverkar barn. Att förvaltningen i fortsättningen, när kön till familjebehandling är lång, kommer att upphandla familjebehandling, bidrar till att familjer i större utsträckning snabbt får tillgång till familjebehandling, vilket ökar chanserna till en gynnsam utveckling för såväl barn som vårdnadshavare.

Ekonomiska konsekvenser

Att upphandla familjebehandling kommer att öka förvaltningens utgifter. Bedömningen är dock att eftersom långa köer sällan förekommer, kommer ökningen att vara begränsad. Därför bör kostnaden kunna rymmas inom den befintliga budgeten.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 25 februari 2025
- Bilaga 1, Initiativärende från (M) (C) och (KD) om fler, samlokaliserade familjecentraler

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör

Initiativärende om fler, samlokaliserade familjecentraler

M, C och KD

Vi har under en längre tid kunnat se hur kötiden till familjebehandling är oacceptabelt lång. Två barn och deras familjer har väntat i över ett år och två har väntat sedan mars i år på grund av platsbrist. Det handlar om familjer som bett om hjälp, tagit kontakt med socialtjänsten som i sin tur konstaterat att de har rätt till familjebehandling eftersom det behövs. Redan där har situationen gått långt och insatser hade behövt sättas in långt tidigare.

Vårt förebyggande arbete behöver bli bättre. Tanken med familjecentraler är att det ska minska tröskeln att söka hjälp och att det ska vara enkelt att uppmärksamma avvikande utveckling. Det är också ett kunskaps- och informationscentrum och en plats för stärkt relation mellan barn och förälder och stärkt integration och jämställdhet.

En familjecentral är bara att kategorisera som en familjecentral om det finns mödrahälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst med förebyggande verksamhet helt samlokaliserat. Det finns ingen sådan i Uppsala kommun då ingen av våra familjecentraler är helt samlokaliserade.

Fler familjer behöver få hjälp i ett tidigare skede och fler familjer behöver uppmärksammas i ett tidigare skede, förslagsvis genom att fler har nära till en familjecentral. Dessutom måste vi garantera att de som också konstaterat har rätt till och behöver familjebehandling får det inom en rimlig tid.

Genom att fler får rätt stöd på en ordentlig familjecentral kan vi förbättra det förebyggande arbetet och när en familj har ett identifierat behov av familjebehandling ska de inte behöva vänta, utan då måste hjälp erbjudas snabbt.

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

- Att det omgående utreds var det kan öppnas fler familjecentraler för att fler familjer ska få hjälp i tid,
- Att det omgående utreds hur befintliga familjecentraler kan bli helt samlokaliserade med gemensamma ingångar, för att sänka trösklarna att söka hjälp samt,
- Att förvaltningen ska återkomma med en plan för hur köerna till familjebehandling kan kortas ned.